

Sairaanhoitajien moraalisen rohkeuden tarve eettisissä ongelmatilanteissa: narratiivinen tutkimus

Kirjoittajat:

Pajakoski Elina sh AMK, TtM, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto

Leino-Kilpi Helena sh, THT, FAAN, FEANS, MAE, professori emerita, Turun yliopisto

Suhonen Riitta sh, TtT, FEANS, MAE, professori, ylihoitaja (osa-aikainen), Turun yliopisto ja Varha

Tausta: Sairaanhoitajat tarvitsevat moraalista rohkeutta ratkaistakseen eettisiä ongelmatilanteita potilaiden hyvän hoidon turvaamiseksi. Moraalisesti rohkea sairaanhoitaja tekee eettisesti kestäviä päätöksiä ja puolustaa potilaiden hyvää huolimatta mahdollisista itselleen koituvista negatiivisista seurauksista.

Tavoite: Kuvata sairaanhoitajien moraalisen rohkeuden tarvetta eettisissä ongelmatilanteissa.

Menetelmät: Narratiivinen tutkimus, jonka aineisto kerättiin avoimissa yksilöhaastatteluissa. Etsittiin sairaanhoitajien kokemuksia heidän tarvitsemastaan moraalista rohkeudesta. Osallistujat rekrytoitiin suomalaiselta hoitotyöhön keskittyvältä verkkokeskustelufoorumilta. Haastatteluissa sairaanhoitajat kertoivat työssään kohtaamista eettisistä ongelmatilanteista, joissa he olivat tarvinneet moraalista rohkeutta. Aineisto analysoitiin narratiivisella holistisella analyysillä.

Tulokset: Tutkimukseen osallistui neljätoista sairaanhoitajaa, joiden taustat hoitotyössä vaihtelivat. Alustavat tulokset viittaavat siihen, että sairaanhoitajat tarvitsevat moraalista rohkeutta eettisissä ongelmatilanteissa organisaation ja yksilön tasoilla. Organisaatiotason eettiset ongelmat liittyivät sairaanhoitajien päätöksentekoa estäviin organisaatorakenteisiin ja henkilöresurssien epätasaiseen jakautumiseen organisaatiossa. Lisäksi organisaatorakenteet painottivat lääkäreitä päätöksentekijöinä, mikä toisinaan esti sairaanhoitajien moraalista rohkeutta. Yksilötason eettiset ongelmatilanteet liittyivät kommunikoinnin ja ammatillisen yhteistyön haasteisiin, epäasialliseen käytökseen ja ammattilaisten tekemiin virheisiin.

Johtopäätökset: Sairaanhoitajat tarvitsivat moraalista rohkeutta vaihtelevissa eettisissä ongelmatilanteissa. Tilanteiden luonne liittyi usein ammattilaisten väliseen kommunikaatioon ja yhteistyöhön, mikä osoittaa tarvetta kehittää moniammatillista yhteistyötä tukevia organisaatorakenteita ja käytäntöjä. Jatkossa on tärkeää tunnistaa eri ammattilaisten roolit eettisessä päätöksenteossa ja varmistaa, että organisaatio mahdollistaa avoimen keskustelun eettisistä kysymyksistä sekä tukee sairaanhoitajien moraalista rohkeutta.

Työsuojelurahasto on osallistunut konferenssimatkan rahoittamiseen.